

COLLEGIALE VISITATIE INZETTEN VOOR BETER PASSEND ONDERWIJS

Hoe organiseer je een collegiale visitatie die bijdraagt aan passend onderwijs in jouw school? Deze vraag stond centraal in de pilot Collegiale Visitatie Passend onderwijs die het afgelopen jaar door het Steunpunt Passend Onderwijs werd georganiseerd. Vier vo-scholen deden mee aan de pilot, waaronder het Amadeus Lyceum in Utrecht en het Almere College in Dronten.

Van elke school namen twee mensen deel die zich op hun school bezighouden met passend onderwijs. Na een eendaagse training, waar de deelnemers onder meer een draaiboek voor een collegiale visitatie aangereikt kregen, zijn er twee scholen – het Amadeus Lyceum en het Almere College – daadwerkelijk gevisiteerd.

ONTWIKKELINGSGERICHT

Op de trainingsdag maakten de deelnemers kennis met een aantal ondersteunende instrumenten, zoals een draaiboek en een scan. Het visitatiedraaiboek beschrijft welke stappen je moet doorlopen om een goede collegiale visitatie uit te voeren en wat daarvoor nodig is, en met de Scan Passend Onderwijs kun je voorafgaand

aan een visitatie de stand van zaken van de ondersteuningsstructuur van je school in kaart brengen. Dat helpt om een goede ontwikkelvraag voor de visitatie te formuleren. Daarnaast kwamen er vaardigheden aan de orde die belangrijk zijn tijdens een visitatie, zoals lessen observeren en gerichte feedback geven.

“Dankzij het draaiboek, weet je goed wat je aangaat en wat je te wachten staat”, vertelt Jacqueline Schoones, regisseur passend onderwijs op het Almere College. “Ook vond ik het zinvol om stil te staan bij houdingaspecten die belangrijk zijn als je een school visiteert, bijvoorbeeld hoe je open vragen stelt vanuit verwondering. Omdat het om een ontwikkelingsgerichte visitatie gaat, is het belangrijk dat je je niet beoordelend opstelt. Daar moet je je bewust van zijn. Ook was er aandacht voor de manier waarop je de bevindingen goed kunt terugkoppelen.”

VOORBEREIDING

De deelnemende scholen hebben elkaar in groepjes gevisiteerd, zodat elke school een visitatie heeft uitgevoerd en een visitatie heeft ondergaan. Er was vanuit het Steunpunt Passend Onderwijs

een externe voorzitter beschikbaar die de visitaties ondersteunde en de verslaglegging verzorgde.

Met name de voorbereiding van de visitatiedag op de eigen school vraagt behoorlijk wat tijd, vinden Elzeline Bergisch en Jard de Jager, coördinatoren passend onderwijs van het Amadeus Lyceum. Jard: "Je moet de scan uitvoeren, de ontwikkelvraag formuleren, en je moet bedenken wie je vraagt om de visitatiecommissie te woord te staan of wil meewerken aan lesobservaties. Vervolgens moet je die mensen informeren en maak je een rooster voor de visitatiedag. Dat laatste klinkt misschien simpel, maar dat was best een gepuzzel, omdat je rekening moet houden met ieders persoonlijke rooster. Ik denk dat de voorbereiding ons allebei ongeveer anderhalve dag heeft gekost."

VOORZITTER

"Tijd is echt een aandachtspunt", vindt ook Jacqueline van het Almere College. "Als je dit als school zelf wilt doen, is de grote vraag waar je de tijd vandaan haalt om de visitatie zo gedegen, volgens dit draaiboek, voor te bereiden en uit te voeren."

Het scheelde tijd dat er vanuit de pilot een voorzitter was aangesteld, een rol die onmisbaar is, vindt Elzeline van het Amadeus. "Vooral op de visitatiedag zelf is de rol van de voorzitter heel belangrijk, want die leidt het proces in goede banen. Als zo'n dag niet strak wordt geleid, dan bestaat het risico dat je als visitatieteam alle kanten opvliegt. De voorzitter hoeft niet per se een externe te zijn, maar het is wel belangrijk dat het iemand is die hierin is geschoold."

VREEMDE OGEN

Deze vier deelnemers vonden het de tijdsinvestering meer dan waard, want de visitaties hebben hen veel opgeleverd. "Het is zo ontzettend waardevol dat 'vreemde ogen' bij jou komen kijken", zegt Renate van het Almere College. "Je krijgt dan toch weer andere feedback en andere vragen. Wij hebben dingen opgepakt naar aanleiding van de visitatie, maar het heeft in onze school ook het gesprek over passend onderwijs verlevendigd en verbreed, onder meer doordat wij de scan in de personeelsvergadering hebben uitgevoerd. Dat leidde meteen al tot goede gesprekken."

HET WIEL

Ook Jard van het Amadeus Lyceum raadt elke school aan om eens een visitatie te organiseren. "Het is niet alleen heel zinvol om feedback te krijgen van mensen die met een frisse blik naar jouw praktijk kijken, het is ook heel waardevol om eens in een andere keuken te kijken en met collega's van een andere school te praten die met hetzelfde bezig zijn. En het mooie is dat er goede, ondersteunende instrumenten beschikbaar zijn waar je zo gebruik van kunt maken. Ik raad scholen dan ook aan om de scan en het draaiboek van de pilot te gebruiken. Het wiel is al uitgevonden, dus maak daar gebruik van!"

MEER INFORMATIE

Evelien van den Broek

Projectmedewerker Steunpunt

Passend Onderwijs

e.vandenbroek@poraad.nl